

Suomen yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunta 5.5.2008

Kokouspaikka: Helsingin yliopiston hallintorakennus, 6. krs neuvotteluhuone.

Puheenjohtaja: Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto; **sihteeri:** Helena Mattila, Helsingin yliopisto; **osallistujat:** Kaisa Sinikara, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto; Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto; Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto; Ulla Nygrén, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto; Pirjo Vatanen, Jyväskylän yliopiston kirjasto.

Kokousaika: 5.5.2008 kello 12.00-15.00

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Edellisten kokousten muistioiden tarkastus (12.3. ja 22.4.)

Tarkastettiin edellisten kokousten muistiot. Tehtiin joitakin täsmennyksiä suoraan dokumentteihin ja hyväksyttiin kokousmuistiot.

3. Nimitysasioita

Nimettiin kahdeksi vuodeksi kansainväliset informaatiolukutaidon yhdyshenkilöt. Todettiin, että nimityspäätöksiä voidaan tehdä myöhemmin lisää. IL-yhdyshenkilön tehtävänä on viedä suomalaisena asiantuntijana valitsemallaan aihealueella tiedonvaihtoa ja yhteistyötä eteenpäin brittiläisen CSG Information Literacy Groupin (CILIP) verkoston suuntaan. Työvaliokunnan päätöksessä edellytetään, että kansainvälinen IL-yhdyshenkilö sitoutuu nimityksen saatuaan lähettämään informaatiolukutaito-sivuston ylläpitäjälle¹ yhteistoiminnastaan uutisen, tiedotteen tai artikkelin vähintään kerran puolessa vuodessa. Verkkosivuston ylläpitäjä julkaisee nämä verkkosivustolla².

IL-yhdyshenkilöt sitoutuvat myös ilmoittamaan informaatiolukutaidon kehittämisverkoston koordinaattorin välityksellä Suomen yliopistokirjastojen neuvoston suunnittelijalle (helena.mattila@helsinki.fi) yhteistyöalueensa sekä yhteyshenkilönsä CILIPin informaatiolukutaitoverkostossa.

Tässä vaiheessa päätettiin nimetä kansainväliseksi yhdyshenkilöksi vain yksi henkilö kirjastoa kohti.

Sovittiin, että hoidetaan päätöksien tiedoksi saattaminen, henkilöiden nimeämisesitykset sekä sopiminen muista asioista IL-yhdyshenkilöverkoston koordinaattorin välityksellä, jotta hän on tietoinen koordinoitavaan alueeseensa liittyvistä toimenpiteistä.

¹ Vuonna 2008 Leena Koivula käyttäytymistieteellisen tiedekunnan kirjastosta.

² Vuonna 2008: <http://www.helsinki.fi/infolukutaito/>

Kansainväliset IL-yhdyshenkilöt:

Hellevi Hakala
hellevi.hakala@teak.fi
informaatikko
Teatterikorkeakoulun kirjasto

Tiina Heino
tiina.m.heino@helsinki.fi
informaatikko
HY / Terveystieteiden keskuskirjasto –
Terikko

Eeva Koponen
eeva.koponen@library.jyu.fi
koulutussuunnittelija
Jyväskylän yliopiston kirjasto

Eila Rämö
eila.ramo@taik.fi
informaatikko
Taideteollisen korkeakoulun kirjasto

Marja Talikka
marja.talikka@lut.fi
Lappeenrannan teknillisen yliopiston
kirjasto

Irma Pasanen
Irma.pasanen@tkk.fi
toimistopäällikkö
Teknillisen korkeakoulun kirjasto

Päivi Helminen
paivi.helminen@helsinki.fi
tietoasiantuntija
HY / Viikin tiedekirjasto

4. Keskustelu toimintasuunnitelmasta*4.1 Puheenjohtaja ja työvaliokunta kaudelle 2009-2010*

Todettiin, että uusi puheenjohtaja ja työvaliokunta valitaan neuvoston marraskuun kokouksessa. Suomen yliopistokirjastojen neuvoston sääntöjen mukaan neuvosto valitsee keskuudestaan kahden vuoden toimikaudeksi puheenjohtajan ja työvaliokunnan. Jäsen voi kuulua työvaliokuntaan kaksi peräkkäistä toimikautta. Tällä perusteella työvaliokuntaan ei voida marraskuun kokouksessa valita Kaisa Sinikaraa, Ulla Nygréniä ja Jarmo Saartia.

Keskusteltiin siitä, onko edustuksen maksimiaika organisaatiokohtainen vai henkilökohtainen. Todettiin, että työvaliokunta on tulkinnut sääntöjä siten, että ne kohdistuvat jäseneen henkilönä. Tällä perusteella työvaliokunnan jäsenen sijainen tai seuraaja hänen organisaatiossaan ei voi toimia suoraan sijaisena tai korvata työvaliokunnan edustajaa. Jos työvaliokunnan jäsen on estynyt osallistumasta pitempään kuin puoli vuotta, työvaliokuntaa täydennetään neuvoston päätöksellä.

Työvaliokunnassa pohdittiin myös sitä, onko puheenjohtajan toimikautta ja valintaa järkevä kytkeä työvaliokunnan toimintaan ajallisesti ja toiminnallisesti. Nykyinen puheenjohtaja totesi, että kokemus työskentelyssä työvaliokunnassa on hyödyksi puheenjohtajan tehtävän hoitamisessa. Työvaliokunta tiedusteli nykyiseltä puheenjohtajalta hänen mahdollisuuksiaan jatkaa puheenjohtajana. Puheenjohtaja totesi, että ei näe kahta vuotta pitempää aikaa mahdollisena nykyisellä menettelyllä, jossa puheenjohtaja hoitaa tehtävää oman työnsä ohella. Hän myös totesi, ettei hänen jatkamisensa ole edes mahdollista, koska säännöt eivät salli sitä. Sinänsä työvaliokunta ei pitänyt välttämättömänä, että puheenjohtajan toimikausi olisi juuri kaksi vuotta. Pirjo Vatanen totesi, että hän jää eläkkeelle kesällä 2010, joten ei voi jatkaa työvaliokunnassa

seuraavaa kahta vuotta, mutta on käytettävissä vuoden. Muut eivät tuoneet esteitä esiin. Todettiin lisäksi, että jos työvaliokuntaan valitaan joku henkilö, joka on ollut jo aikaisemmin mukana työvaliokuntatyöskentelyssä, hänen osaltaan työvaliokuntakokemus täyttyy jo ensimmäisenä vuonna. Puheenjohtaja toivoi, että työvaliokunnan jäsenet, jotka eivät ole erovuorossa, ilmoittavat mahdollisesta kiinnostuksestaan jatkaa seuraavalla kaudella.

4.2 Sääntöjen muutostarve

Todettiin, että sääntöjen muuttamiseen ei näyttäisi olevan kiireellistä tarvetta, vaan mahdollisesti tarvittavista valtuuksista ja menettelytavoista voitaneen sopia erikseen.

4.3 Kansallisten ja kansainvälisten yliopistokirjastojen tunnuslukujen ja rahoitustietojen seuraaminen

Vuoden 2008 toimintasuunnitelmassa todetaan: "Neuvosto laatii esityksen siitä, että opetusministeriön ja yliopistojen välillä sovitaan kansallisesti ja kansainvälisesti seurattavista yliopistokirjastoja koskevista tunnusluvuista ja rahoitustiedoista sekä siitä, miten tulosneuvotteluissa otetaan huomioon sellaiset yliopistojen toiminnan muutokset, jotka koskevat merkittävästi yliopistokirjastoja." Todettiin, että neuvottelun osapuoliin ja tavoitteista sopimiseen voi rakenteellisen kehittämisen myötä tulla muutoksia. Puheenjohtaja totesi, että tätä asiaa voidaan käsitellä opetusministeriön rakenteellisen kehittämisen hankkeessa.

4.4 Yhteistyö ammattikorkeakoulujen kanssa

Työvaliokunta päätti, että ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortion kanssa olisi hyvä selvittää yhteistyömahdollisuuksia. Todettiin, että suunnittelijakysymyksessä yhteistyömahdollisuuksia on viime syksynä tunnusteltu ja tällöin AMKIT-konsortio oli ilmoittanut, että heillä on omat ratkaisunsa vuodelle 2008 ja 2009. Sovittiin kuitenkin, että tätäkin asiaa selvitetään. Päätettiin, että Suomen yliopistokirjastojen neuvoston puolelta keskusteluihin sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseen osallistuvat Ulla Nygrén Turun kauppakorkeakoulun kirjastosta ja Vuokko Palonen Vaasan tiedekirjasto Tritoniasta.

Neuvoston suunnittelija ottaa yhteyttä AMKIT-konsortioon ja pyytää sitä nimeämään kaksi ammattikorkeakoulukirjaston edustajaa käytäviin keskusteluihin. Työryhmän puheenjohtajana toimii Ulla Nygrén.

Työvaliokunnan kokouksessa toivottiin, että yhteistyössä AMKIT-konsortion kanssa selvitettäisiin erityisesti:

1. Olisiko mahdollisuuksia siirtyä yhteisen suunnittelijan palkkaamiseen ja jos on, niin millä aikataululla asia voitaisiin toteuttaa?
2. Mitä vaikutuksia AMKIT-konsortiolle ja yliopistokirjastojen neuvostolle on siitä, että muutaman vuoden sisällä on todennäköisesti kirjastoja, jotka ovat molempien sektoreiden osia - miten AMKIT-konsortion mielestä tällaisten kirjastojen jäsenyys neuvostoissa järjestetään vai nähdäänkö AMKIT-konsortiossa, että jollakin aikataululla olisi ajateltavissa yhteisen neuvoston/konsortion muodostaminen?

Työryhmän ei tarvitse tuottaa varsinaisesti selvitystä tai raporttia. Työvaliokunta toivoi, että keskustelut etenisivät siten, että työryhmän puheenjohtaja voisi esittää alustavan

katsauksen Suomen yliopistokirjastojen neuvoston kokouksessa syyskuun lopulla ja lopullisen marraskuun alussa.

5. Tiedotusasiat

Sovittiin, että tiedonhallinta-lista lopetetaan, koska siellä ei ole ollut keskustelua. Listalla olevia yliopistokirjastojen neuvoston jäseniä ohjataan liittymään peda-forum ja it-peda – postituslistoille. Neuvoston suunnittelija hoitaa asian. Mahdollista sektoriyhteistyötä informaatiolukutaidon opetuksen kehittämisessä mietitään kirjastosektoreiden yhteistyönä.

Käsiteltiin neuvoston markkinointiesitettä neuvoston suunnittelijan valmistelun ja hänen jäsenistöltään saamansa palautteen pohjalta. Työvaliokunta valitsi neuvoston toimintaa kuvaavat sanat esitteen otsikkoon sekä antoi muuta esitettä parantavaa palautetta.

Keskusteltiin kansainvälistymisen tavoitteista. Neuvoston suunnittelija esitteli alustavaa hahmotelmaa ns. laajemman asiantuntijaesitteen sisällöksi, jossa neuvoston toiminnan lisäksi tuotaisiin esiin keskeisiä asioita yliopistokirjastoista. Sovittiin, että Pirjo Vatanen ja neuvoston suunnittelija voivat kerätä työryhmän valmistelevaan laajempaa neuvoston ja yliopistokirjastojen toimintaa esittelevää esitettä. Pirjo Vatanen edustaa työryhmässä kirjastonjohtajia. Esite tuodaan myöhemmin uudestaan työvaliokunnan käsittelyyn. Sovittiin, että neuvoston suunnittelija tunnustelee mahdollisuuksia saada käännösrahat esitteeseen ministeriöstä.

Keskusteltiin jonkin verran yleisemminkin kansainvälisestä tiedottamisesta. Todettiin verkkosivut tärkeäksi kansainvälisen tiedotuksen välineeksi. Neuvoston osalta pidettiin tärkeänä toimintamallin esille tuomista.

Toimialakohtainen yhteistyö nähtiin tehokkaaksi ja tärkeäksi kansainvälisen toiminnan muodoksi. Todettiin, että kansainvälistymisessä kannattaa käyttää nykyisiä kanavia. Neuvoston jäsenten kansainvälisten (ja muidenkin) edustusten kartoittamiseksi sovittiin, että neuvoston suunnittelija selvittää minkälaisia mahdollisuuksia on perustaa jäsenistön edustuksia koskeva asiantuntijarekisteri, jonka tietoja voidaan päivittää ja korjata hajautetusti.

6. Tiedoksi

Todettiin, että kirjastosektoreiden yhteisen tulevaisuusohjelman suunnittelu on käynnistynyt. Rakenteellisen kehittämisen hankkeessa valmistellaan useimmat sovituista yhteistyön alueista. Viestinnän ja markkinoinnin osalta sovittiin, että AMKIT-konsortio ottaa yhteyttä omaan viestintäryhmäänsä, joka puolestaan käynnistää yhteistyön kutsumalla eri sektoreiden edustajat yhteiseen kokoukseen.

Kansalliskirjaston johtokuntatyöskentelyssä puheenjohtajan mukaan on ollut nähtävissä, että neuvoston esitykset läpinäkyvyydestä on otettu vakavasti. Johtokunnassa on sovittu, että pöytäkirjat voidaan laittaa edelleen neuvoston jäsenistölle tiedoksi. Kristiina Hormia-Poutanen lupasi selvittää julkaistaanko pöytäkirjat jo nyt verkossa sekä tiedustella osoitetta.

Arja-Riitta Haarala kertoi korkeakoulujen yhteisen kirjastojärjestelmäkonsortion muodostamisesta. Lisäksi Haarala välitti tietoa neuvoston perustaman, tietojärjestelmiin

ja informaatioarkkitehtuuriin liittyviä palvelutarpeita kartoittavan työryhmän työstä. Haarala tulee toimimaan työryhmän puheenjohtajana. Hän oli tyytyväinen siihen, että jäsenistö oli vastannut hyvin työryhmän työn pohjana toimivaan kartoitukseen tietojärjestelmien strategisesta tärkeydestä. Haarala esittelee kartoituksen tuloksia syyskuussa neuvoston kokouksessa.

Rakenteellisen kehittämisen hankeen työryhmä on kokoontunut kerran. Työryhmää vetää Jarmo Saarti ja muina jäseninä ovat Kristiina Hormia-Poutanen ja Iiris Kuusinen sekä Pentti Vattulainen. Hankkeen ohjausryhmän kokous on neuvoston kokousta seuraavana päivänä 30.5.2008. Kristiina Hormia-Poutanen totesi, että työryhmä käyttää avuksi olemassa olevia rakenteita (työvaliokunta, neuvosto) sekä joltakin osin tilaustyötä. Hankkeesta tiedotetaan Kansalliskirjaston sivuilla. Rahoitus hankkeelle kanavoidaan Kansalliskirjaston kautta. Hormia-Poutanen esitteli työvaliokunnalle selvityksen kohteita ja sitä, miten selvitystyö organisoidaan.

Todettiin, että Kansallisen digitaalisen kirjaston saatavuusjaoston nimityspäätöksestä ei ole tullut opetusministeriöstä tietoa.

Puheenjohtaja ja suunnittelija totesivat, että Yliopistokirjastojen tutkimustarpeet –selvitys on valmistunut. Sovittiin, että yliopistokirjastojen tutkimustarpeet –selvityksen valmistumisesta lähetetään neuvoston suunnittelijan kokouksessa työvaliokunnalle jakama tiedote. Syyskuun lopun kokouksessa esitellään yliopistokirjastojen tutkimustarpeet –selvitystä ja keskustellaan jatkotyöstä sekä arvioidaan mahdollisuuksia liittää tutkimusohjelma Memornetiin (<http://www.info.uta.fi/tutkimus/memornet/memornet.php>). Kokouksessa otettaneen esiin myös neuvoston jäsenistön halukkuus liittyä Memornetin jäseniksi.

7. Neuvoston toukokuun kokous

Käytiin vielä kerran läpi kokouksen ja seminaarin asialista. Päätettiin alustavasti ehdottaa neuvostolle kahta kokouspäivää syksyksi:

- 29.9. klo 18-20 ja 30.9. klo 10-16 (paikka: Tampereen teknillinen yliopisto)
- marraskuun alku (paikka: Taideteollinen korkeakoulu).

Lisäksi päätettiin ottaa suunnittelijakysymys 29.5. kokouksen asialistalle. Puheenjohtaja totesi, että jos halutaan viime vuoden tapainen tarjouskilpailu, asia olisi päätettävä pian. Muilta osin asian käsittely voidaan hoitaa myös neuvoston seuraavissa kokouksissa.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Vakuudeksi

Helena Mattila
Suunnittelija